

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

Водолазська К. М.

Науковий керівник: к.е.н., доц. Євтушенко В.А.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Актуальним для України на нинішньому етапі соціально-економічного розвитку є така зовнішньоекономічна діяльність, яка була б зорієнтована на максимально повнішу реалізацію потенціалу нації на базі становлення конкурентоспроможної економіки та ефективної міжнародної взаємодії в науково-технологічній, торговельній та фінансово-інвестиційній сферах.

На нашу думку, важливим чинником функціонування національної економіки є нарощування експорту країни на зовнішні ринки, збільшення його питомої ваги у світовій торгівлі. Однак, досягаючи дедалі більшої відкритості вітчизняної економіки, Україна більше уваги повинна приділяти забезпеченню власної економічної безпеки як загальнонаціонального комплексу заходів, спрямованих на неупинний та стабільний розвиток економіки держави, що включає механізм протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам.

Останнім часом у сфері експортної діяльності помітно підвищилися можливості України в здійсненні зовнішньоторговельних операцій. Проте показники українського експорту суттєво відстають від обсягів, потрібних для виведення економіки зі стану стагфляції (рисунк 1). Недостатні обсяги експортної діяльності України відповідають недостатньому рівню конкурентоспроможності її товарів та послуг, але зазначимо, що 2010 року експорт та імпорт товарів і послуг дещо зросли. Позитивною, на наш погляд, є тенденція переорієнтації товарних потоків за межі країн СНД [1].

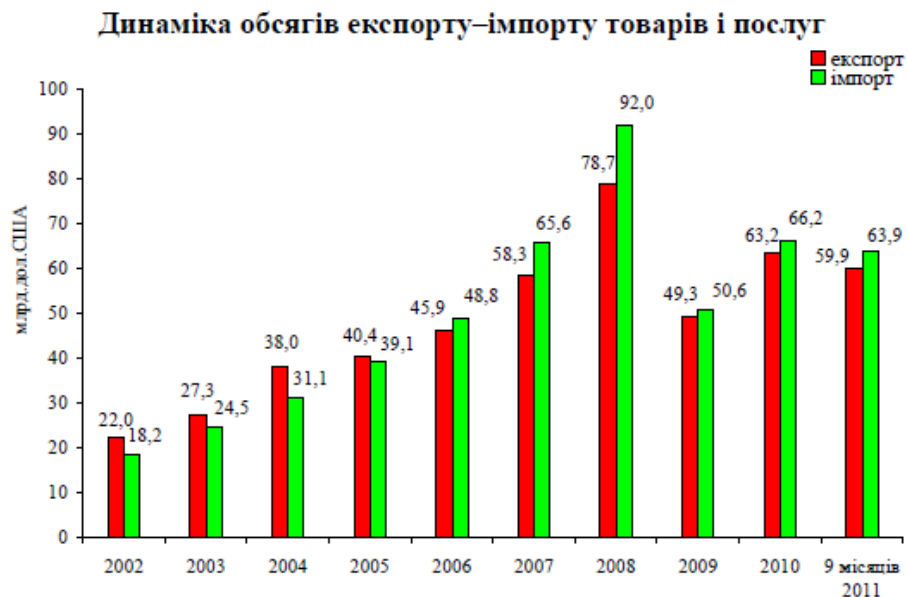

Рис. 1. Динаміка експорту-імпорту товарів та послуг 2002 – 2011 років

Аналіз експортної діяльності України за 1998 – 2011 рр. показав наступне. Разом з переорієнтацію товарних потоків до країн за межами СНД, активізувалася торгівля з основним торговельним партнером України – Російською Федерацією. Проте ця ситуація, на нашу думку, неоднозначна: з одного боку, вона свідчить про поступову стабілізацію зовнішньоекономічних зв'язків України з Росією, а з другого – посилюється загроза економічній безпеці України. Тому одним з першочергових стратегічних завдань української зовнішньоекономічної діяльності є підтримка необхідного рівня економічної безпеки національної економіки, а саме: ліквідація від'ємного зовнішньоекономічного сальдо в торгівлі товарами, альтернативність зовнішніх джерел постачання енергоносіїв на національний ринок, протидія встановленню контролю з боку Росії над інфраструктурною мережею України, реалізація в повному обсязі режиму вільної торгівлі між Україною та Росією, створення комплексної інформаційної бази щодо стану економічних відносин та прогнозування їхнього розвитку з метою вироблення виваженої стратегії щодо нормалізації взаємин та попередження загроз економічній безпеці України.

Запорукою успіхів у економічних відносинах України з країнами СНД є запровадження принципів вільної торгівлі у двосторонніх та багатосторонніх взаєминах, розвиток партнерства з Росією, яке не суперечило б якісно новим історичним умовам і відповідало національним інтересам України. Закономірним етапом глобалізації економічних процесів України може стати розгортання спільних торговельних зон у прикордонних регіонах з Угорщиною, Чехією, Польщею тощо.

На нашу думку, через непродумане реформування українського економічного середовища ще на початковій стадії не виправдано різко була обмежена сфера соціального захисту населення. Було введено платну медицину, запроваджено мінімальний рівень пенсій для всіх категорій працівників без урахування трудового внеску, пільгове пенсійне забезпечення державних службовців, недостатнім виявився захист населення у зв'язку з безробіттям. Ми вважаємо, що економічно безпідставним є запровадження в Україні нагромаджувального пенсійного забезпечення, подальше поширення платної медицини, скасування соціальних пільг постраждалим унаслідок виробничого травматизму, аварії на Чорнобильській АЕС тощо.

Очевидно, що Україна має долучитися до загальносвітового процесу глобалізації. Для цього вкрай потрібні такі передумови: створення конкурентної економіки за рахунок удосконалення виробництва та споживання енергоносіїв; розвиток транспортної інфраструктури; забезпечення високого рівня інформативних технологій; підвищення рівня життя народу; формування людського капіталу і на цьому підґрунті – якісно нової робочої сили; створення системи ефективного використання ресурсів [2].

Виходячи з вищенаведеного, на нашу думку, реалізація зовнішньополітичних інтересів України була відверто невдалою і зараз представляється необхідним:

- стабілізувати внутрішньополітичну обстановку;
- змусити вертикаль влади працювати на радикальне реформування, визначитися в системі швидкоплинних геополітичних питань, які відбуваються в світі і в Європі;

- розвиток рівноправних взаємовигідних стосунків з Росією, Євросоюзом і США;

- прописати і реалізовувати геополітичну концепцію моста України між Сходом і Заходом.

Перелік використаних джерел:

1. Державна підтримка Українського експорту [Електронний ресурс] // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – 2011. – Режим доступу: <http://ukrexport.gov.ua/>
2. Журнал Кореспондент [Електронний ресурс] – 2011. – Режим доступу до журналу: <http://www.korrespondent.com.ua>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний сайт Верховної ради. – 2011. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Стровский Л.Е. Внешнеэкономическая деятельность предприятия: [Учеб. для вузов.] / Л.Е. Стровский. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ, 2009. – 823 с.
5. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна економіка / Д.Г. Лук'яненко. – К: Центр учбової літератури, 2008. – 560 с.